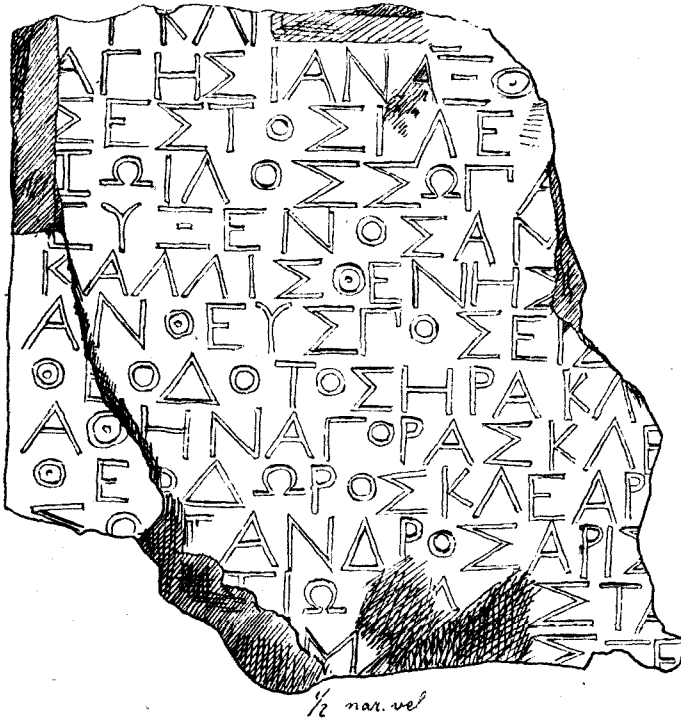

Na obadva ulomka piše:

$\frac{1}{2}$ nat. vel

. κλι . . . .
 ἀγισιάναξ θ
 σέστος ιλε
 ζωίλος σπα . .
 εὐξενος σαν
 καλλισθένης
 ἀνθείς ποσειδ
 θεοδοτος ἥρακλ
 ἀθηναγόρας κλε
 θεόδωρος
 σῶζανδρος¹⁾ ἀρισ
 . . . τω . λ . στα
 . . . μ . σ . ε

U Korčuli, dne 23. rujna 1890.

Franjo Radić.

Četiri stupčića slavensko-bizantinskog sloga na Otoku (Badiji) kod Korčule.

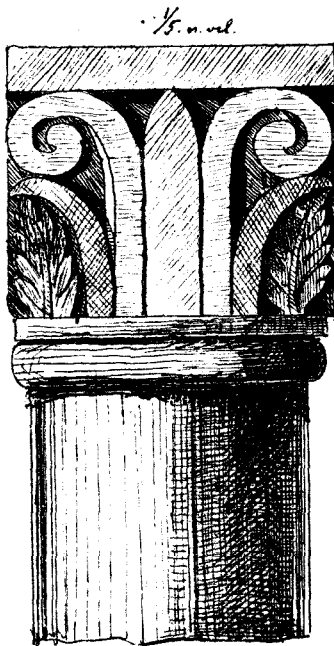
(Sa slikom).

Na jugo-zapadnoj čoški franovačkog samostana na Otoku, koji je sagrađen svršetkom XIV. vijeka, ozidano je na kameni-

¹⁾ U prepisu je na trećem mjestu ζ; ali ime obično je Σώσανδρος, da nije možebit netačno prepisano, ako nije kašniji obliz, jer i Σέστος u 3. redu obično je Σέξτος. Tako je osebujno i nepodpuno ime u 4. redu σπα . . valjda pogrješka klesareva, jer imena, koje bi tako počimalo, nema, nego je Σώπατρος. Ostala nepodpuna mogu se samo od prilike po uniti, budući da se ne zna koliko je od prilike slova moglo biti na kamenu u jednom redu.

P.

tijem zubovima udobno *belvedere* sa tankijem zidićem do 1-20 m. visine od poda, a na više je staklima obranjeno od nepogoda. Stakla su utvrđena megju zidom samostanskijem i u srijedi četiri stupčića (Sl.). Na prvi pogled natstupine tijeħ stupčića, koje su sve jednake, odavaju oblik bizantinske natstupine. One sastoje od kocke kojoj su odbijena samo četiri dolnja nugla. Abakus je samo naznačen. Na svakom su licu po srijedi uzak upravan oštrijat list, a s jedne i druge strane do njega po ravan okomit trak, koji se pri gornjoj ćoški pod abakom zavija jedan put oko sebe u prostu

zavojiću. Odbivene ćoške urešene su prostijem i plitko urezanijem paomovijem listom. Samo trokutan prostor megju zavojicama i palmetama nešto je podublje usijećen. Dolnja strana nadstupine je ravno odrezana; za njom slijedi uža pločica pa torus (ili štap) istoga premjera kao i pločica. Deblo je od jednoga komada sa nadstupinom. Ovoj srodnijeh, ali ne sličnijeh, objelodanio je nekoliko natstupina nagjenijeh u Italiji Cattaneo¹⁾ u svojemu djelu i pripisuje jih VIII. i IX. vijeku. Frannovci su opisana četiri stupčića zaisto našli ili na samom Otoku ili na susjednom otočiću Maksanu, te su jih upotrebili za gragju svojega belvedera. Na tom

otočiću opažaju se ostanci zgragja, koje su pripadale crkvi s. Maksima, a po svoj prilici i benediktinskom samostanu što su napomenuti u »Johannis chronicon Venetum« u vojui dužda Petra II. Orseola god. 997—8 gdje piše: »*Apud sancti Maximi ecclesiam ospicium habere dum voluisset Curzule insule habitatores suis recusantes parere iussionibus, valida manu adquisivit sueque potestati subiugavit*«²⁾).

¹⁾ L' arch. in It. dol sec. VI al Mille circa str. 98 i 240.

²⁾ Documenta hist. chr. 209, str. 427.

Otac D. Fabianić¹⁾ piše, da rukopisne franovačke hronike pripovijedaju, da su Franovci došli na Otok još god. 1324, pozvani po svoj prilici od benediktinaca, čemu da se neće čuditi ko poznaje bratinsku njihovu ljubav prema fran. redu i želju da namjeste do sebe Malobraćane i da jih opskrbe stanom i crkvom, kao što su to učinili na Pasmanu. Dodaje pak O. Fabianić, da još od prvijeh godina širenja kalugjera na zapadu korčulanska okolica bijaše posvećena od tri benediktinska samostana, te da o njihovom opstanku govore različite uspomene do 1388 god., izvješćujući, kako su raspolagali od svoga da prime jednu malobraćansku familiju dalm. države, i kako su zajedno s novijem gostima propovijedali riječ božju po selima na Otoku (Korčuli). Sva je prilika, da bude bio drugi benediktinski samostan na rtu zvanu *Koludrt* kod sela Lumbarde, gje je još u XIV. vijeku opstojala crkva S. Ivana, ali neznam o kojem trećemu može da bude govora u navedenijem uspomenama u korč. okolici, jer ne mislim da se tu razumije onaj na Mljetu. Svakako su iz jednog od tjih davnijeh samostana ili dotičnijeh bogomolja donešena bila ona četiri stupčića što su sada na Otoku.

U Korčuli, na dan sv. Jelisave 1890.

Frano Radić.

Četiri staro-hrvacke bogomolje u Primorskoj županiji (Parathalassiji).

(Nastavak. V. God. 1891, str. 20.)

Uz crkvu S. Ursule, pripovijeda Jackson²⁾, da je nagjen onaj sarkofag, što sam ga ja opisao u ovom časopisu³⁾, i koji svakako pristaje u VIII. ili IX. vijek, pa nemože ni crkva da bude mlagja od njega.

Po uzoru S. Ursule postala je crkva S. Trojstva u Spljetu, i to vremenom ne mnogo daleko od nje.

Nego treba istaknuti, da na crkvi S. Trojstva apside nijesu megju sobom posve jednake, jer dočim zapadna, najveća ima pri ulazu 2·70 m. širine, susjedna joj jugo-zapadna neima nego 2·12 m., treća 2·35 m., četvrta 2·62 m., peta 2·54 m., a šesta 2·65 m.

¹⁾ Storia dei Frati Minori Vol. I. Cap. VII, pag. 155.

²⁾ Nav. dj. Vol. I, str. 266.

³⁾ God. XII. Br. 2, str. 37-38.